

Relevante wetgeving op het gebied van informatiebeheer

Informatiebeheer heeft in toenemende mate te maken met Europese en nationale wet- en regelgeving. Hier volgt een overzicht van de (voorgenomen) meest relevante wetgeving.

- **Archiefwet 1995:** de overheid is grondwettelijk verplicht bij de uitvoering van haar taak openbaarheid in acht te nemen. De Archiefwet 1995 verplicht overheidsorganen hun informatie in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren en na 20 jaar openbaar beschikbaar te stellen in archiefbewaarplaatsen. Ook is vernietiging verplicht om de hoeveelheid informatie overzichtelijk te houden. Op gemeentelijke niveau is de beheerder, veelal de gemeentesecretaris, (eind)verantwoordelijk voor de uitvoering van het beheer, de archivaris met het toezicht op die uitvoering. en Gedeputeerde Staten met het toezicht op de naleving van wettelijke voorschriften. De Archiefwet 1995 is nader uitgewerkt in het Archiefbesluit 1995 en de Archiefregeling.
- **Archiefwet 2021:** de regering heeft een voorstel tot modernisering van de Archiefwet 1995 opgesteld. Overheidsinformatie die voor altijd moet worden bewaard moet eerder, na 10 jaar, naar een archiefbewaarplaats worden overgebracht. Uitgangspunt blijft dat informatie in de archiefbewaarplaats openbaar is. Overheidsorganen worden verplicht beperkingen daarin duidelijker te motiveren. Het aanstellen van een archivaris is verplicht. Het diplomavereiste van de archivaris wordt vervangen door een geschiktheidstoets. Invoering is voorzien in 2023.
- **Wet openbaarheid van bestuur (wOB):** de Archiefwet 1995 regelt de actieve openbaarheid voor overheidsinformatie die naar een archiefbewaarplaats is overgebracht; andere overheidsinformatie is (op verzoek) passief openbaar onder de wOB.
- **Wet open overheid (wOO):** de wOO is de beoogd opvolger van de wOB, en zal waarschijnlijk in 2022 in werking treden. Het verschil tussen het de wOO en de wOB betreft de actieve openbaarmaking van overheidsinformatie. Het openbaar maken van de overheidsinformatie moet zoveel mogelijk via elektronische weg plaatsvinden.
- **Wet hergebruik overheidsinformatie (wHO):** de wHO ziet er op dat overheidsinformatie herbruikbaar is, omdat documenten die zijn voortgebracht door overheidsorganen een enorme, diverse en waardevolle hoeveelheid bronnen vormen die de kenniseconomie ten goede komen. De hergebruikregels zijn ook van toepassing op archieven. Een verzoek om hergebruik moet worden ingewilligd, tenzij sprake is van één specifiek benoemde uitzonderingsgrond. De wHO is beperkt van toepassing op de archiefbewaarplaats. Informatie moet voor hergebruik wel openbaar zijn, er mogen geen intellectuele eigendomsrechten van derden op rusten en de verstrekking van de informatie mag niet in strijd zijn met de bescherming van persoonsgegevens. Alle overheidsinformatie moeten zoveel mogelijk machine leesbaar en in open formaat beschikbaar worden gesteld.
- **Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG):** De AVG is Europese wetgeving die de Nederlandse Wet bescherming persoonsgegevens heeft vervangen. De AVG

heeft onder meer gezorgd voor versterking en uitbreiding van privacy rechten van burgers, meer verantwoordelijkheden voor organisaties, en voor alle Europese privacy toezichthouders dezelfde, stevige bevoegdheden, zoals de bevoegdheid om boetes tot 20 miljoen euro op te leggen. Uitvoerend verandert er weinig, maar de verplichtingen zijn duidelijker en uitdrukkelijker vastgelegd waardoor we ons er bewuster van zijn. Ook aanvullende verplichtingen hebben vooral ten doel het bewustzijn te verhogen en de naleving te verbeteren: een register van aanwezige persoonsgegevens moet worden opgesteld en bijgehouden, er moet aantoonbare passende en organisatorische maatregelen worden genomen om privacy inbreuken te voorkomen, een Functionaris voor Gegevensbescherming moet zijn aangesteld met als taak de organisatie te adviseren en toe te zien op de naleving, en datalekken moeten worden gemeld bij de privacy toezichthouder (de Autoriteit persoonsgegevens).

- **Auteurswet:** De Auteurswet regelt het copyright, het auteursrecht, van een schrijver, wetenschapper of kunstenaar op het publiceren van zijn werk. Een auteur kan bepalen wat er met zijn of haar werk gebeurt. Dat betekent dat voor elke vorm van verspreiding toestemming vereist is van de auteur. Voor deze verspreiding mag een vergoeding worden gevraagd. Op deze manier kan een auteur het werk te gelde maken. Daarbij is 'werk' een ruim begrip met als enig vereiste een eigen oorspronkelijk karakter met persoonlijk stempel. Een brief van een burger aan een overheidsorgaan kan al auteursrechtelijk beschermd zijn. Een duidelijker voorbeeld zijn de bouwtekeningen bij vergunningaanvragen. Bij inbreuken op het auteursrecht kan de maker schadevergoeding eisen. Daarom gaat het RHCe overeenkomsten aan met makers voordat publicatie op de website mogelijk is. De Auteurswet regelt eveneens het portretrecht: foto- en videografen moeten rekening houden met de rechten van de gefotografeerde/gefilmde persoon. Dit is overlappend met de AVG.